

Motion till riksdagen 2025/26:215

av Elsa Widding (-)

med anledning av prop. 2024/25:199 Sekretess i vissa ärenden om strategiska nettonollprojekt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar att i sin helhet avslå proposition 2024/25:199 Sekretess i vissa ärenden om strategiska nettonollprojekt.

Motivering

Proposition 2024/25:199 Sekretess i vissa ärenden om strategiska nettonollprojekt innebär betydande risker för maktkoncentration och försvagad rättssäkerhet i Sverige.

Lagtexten är avsiktligt skriven med stort tolkningsutrymme, vilket lämnar regeringen och myndigheter ett betydande spelrum att själva avgöra vad som omfattas. Transparens får aldrig vara beroende av politisk vilja. Offentlighetsprincipen ska vara regel, inte undantag. Då urholkas själva fundamentet för demokratisk kontroll.

Nettonollmålet framställs ofta som vetenskaplig konsensus. Men i själva verket bygger det främst på modellbaserade scenarier, alltså inte på etablerade naturvetenskapliga bevis. IPCC:s egen 1,5 °C-rapport betonar att vägen till nettonoll bygger på antaganden om teknik, globalt samarbete och politiska styrmedel, faktorer som är osäkra och i många fall orealistiska.

Även inom forskarvärlden råder betydande diskussioner om i vilken grad mänskliga utsläpp av koldioxid påverkar klimatets naturliga variationer, och framför allt om nettonoll är en praktiskt genomförbar strategi. Med andra ord är nettonoll ett politiskt mål byggt på osäkra modeller och antaganden, alltså inte naturvetenskapligt bekräftade fakta.

Att i detta läge inskränka offentlighetsprincipen och samtidigt använda miljarder av skattemedel i ”strategiska nettonollprojekt” är inte bara ett stort demokratiskt problem, det är också ett enormt ekonomiskt risktagande, för att inte säga ett rent slöseri av

gemensamma medel som bättre behövs till andra verkliga områden. Om dessa investeringar dessutom ska skyddas mot offentlig insyn öppnas möjligheter för korruption och maktmissbruk.

Vill företag arbeta i hemlighet har de all rätt att göra det, men då får de också stå för investeringarna själva utan skattemedel. Offentlighetsprincipen är vårt skydd mot maktmissbruk. Den garanterar medborgarnas rätt att veta hur deras pengar används.

Så länge skattebetalarnas pengar används ska också skattebetalarna ha full insyn. Framtidens samhälle kan varken byggas på tveksamma klimatmål eller undantag från insyn. Staten och kapitalet måste hållas isär!

Elsa Widding (-)